

This is an author generated postprint of the article:

B. Kotarska-Lewandowska and R. Okraszewska, 'Ogrodzenie terenu budowy w praktyce', *Inżynieria i Budownictwo*, nr 2/2011, ss. 90–92, 2011.

B. Kotarska-Lewandowska and R. Okraszewska, 'Construction site fence in practice', *Inżynieria i Budownictwo*, no. R. 67, nr 2, pp. 90–92, 2011.

Title:

Ogrodzenie terenu budowy w praktyce

Construction site fence in practice

Autors:

Bożena Kotarska-Lewandowska, Romanika Okraszewska

Affiliation:

Politechnika Gdańska
Gdansk University of technology

Jurnal: *Inżynieria i Budownictwo*

ISSN 0021-0315

Year: 2011

Issue: nr 2/2011

Pages: 90-92

www spis treści:

www streszczenie: http://www.inzynieriaibudownictwo.pl/images/archiwum/2011/inb_02_2011.pdf

Streszczenie

W artykule dokonano przeglądu obowiązujących przepisów prawnych jakim odpowiadać powinny ogrodzenia placu budowy. Podjęto rozważania na temat wpływu ogrodzenia na zmianę percepcji przestrzeni miejskiej. Zaproponowano listę najistotniejszych cech ogrodzeń, które wpływają na sposób ich odbioru.

Abstract

Current legislation of building site fences have been reviewed in the article. There has been deliberation on how the fence construction may change the perception of urban space. A list of most important features that determine perception of the fence has been proposed.

Key words: construction site; fence; legal regulation

Wprowadzenie

Ogrodzenie terenu budowy jest na ogół tymczasowe, ze względu na ewentualne uszkodzenia mogące powstać w trakcie budowy, docelowe ogrodzenia obiektów powstają w zdecydowanej większości na końcowym etapie budowy lub nawet po jej zakończeniu. Jednak długi cykl inwestycyjny lub też pojawienie się problemów z zakończeniem budowy może sprawić, że ogrodzenia mające w założeniu trwać tylko przez określony czas pojawiają się jako długotrwały element przestrzeni miejskiej (Fot.1.). W artykule podjęto tematykę funkcjonalności tego typu ogrodzeń zarówno pod kątem obowiązujących przepisów, jak również niesformalizowanych oczekiwań społecznych.

Teren budowy

Plac budowy jest miejscem, które zgodnie z przepisami musi być odgrodzone od otaczającej go przestrzeni. Zgodnie z nowym brzmieniem *Prawa budowlanego*, przez teren budowy należy rozumieć przestrzeń, w której prowadzone są roboty budowlane wraz z przestrzenią zajmowaną przez urządzenia zaplecza [1]. Na tym terenie znajdują się zarówno budowane obiekty, urządzenia techniczne, jak i wszystkie elementy tymczasowe: budynki administracyjno-socjalne, składy materiałów, warsztaty, drogi, czy przejścia dla pracowników.

Przekazanie wykonawcy robót budowlanych terenu budowy przez inwestora jest czynnością formalno-prawną, której podstawą jest umowa o wykonanie robót budowlanych [2]. Prawo budowlane w art. 22 pkt 1 ustala, że do obowiązków kierownika budowy należy protokolarne przejęcie od inwestora i odpowiednie zabezpieczenie placu budowy. Protokół ten stanowi potwierdzenie stanu terenu budowy w momencie rozpoczęcia prac budowlanych.

Zgodnie z wymaganiami dotyczącymi zapewnienia bezpieczeństwa i higieny pracy, zagospodarowanie terenu budowy wykonuje się przed rozpoczęciem prac budowlanych i obejmuje szereg prac przygotowawczych, w tym prace w zakresie ogrodzenia terenu i wyznaczenia stref niebezpiecznych dla ludzi i zwierząt [3]. Dla dobrej organizacji pracy może zostać sporządzony projekt zagospodarowania placu budowy, który powinien przygotować generalny wykonawca robót budowlanych na podstawie projektu budowlanego i wykonawczego projektu techniczno-roboczego oraz wytycznych realizacji inwestycji lub specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót. Projekt zagospodarowania terenu budowy jest wykonywany według tradycyjnej dokumentacji organizacji budowy nieuregulowanej żadnymi przepisami.

Ogrodzenie terenu budowy

Teren budowy powinien być w miarę możliwości ogrodzony. Ogrodzenie takie, jako obiekt przeznaczony do tymczasowego użytkowania (z wyjątkiem ogrodzeń wymagających budowy ścian oporowych) w trakcie realizacji robót budowlanych, nie wymaga pozwolenia na budowę [1].

Samo ogrodzenie terenu budowy nie jest na ogół elementem zagospodarowania działki i zostaje zastąpione później ogrodzeniem docelowym. Z uwagi jednak na brak szczegółowych wytycznych określających warunki techniczne specjalnie dla tymczasowych ogrodzeń placu



budowy, przyjmuje się, że powinny one odpowiadać ogólnym warunkom dla ogrodzeń wyszczególnionym w rozporządzeniu odnoszącym się do budynków i ich położenia [1]. Wynika z nich, że ogrodzenie nie może stwarzać zagrożenia dla bezpieczeństwa ludzi i zwierząt. Zabronione jest umieszczanie na ogrodzeniach, na wysokości mniejszej niż 1,8 m, ostro zakończonych elementów, drutu kolczastego, tłuczonego szkła oraz innych podobnie niebezpiecznych materiałów. Bramy i furtki w ogrodzeniu nie mogą otwierać się na zewnątrz działki [1].

Jeżeli ogrodzenie terenu budowy nie jest możliwe, granice terenu budowy powinny zostać oznaczone za pomocą tablic ostrzegawczych, a w razie potrzeby winien zostać zapewniony stały nadzór nad tym terenem. Bardzo istotne jest zabezpieczenie stref niebezpiecznych takich jak głębokie wykopy, czy miejsca gdzie prowadzone są roboty na wysokości. Przepisy BHP określają granice stref niebezpiecznych na terenie budowy i sposoby ich zabezpieczania.

Na generalnym wykonawcy spoczywa obowiązek zorganizowania procesu budowy w sposób, który uwzględnia zawarte w przepisach prawnych zasady bezpieczeństwa i ochrony zdrowia.

Społeczne oczekiwania

Przeważnie funkcja „odgradzania” oraz uwarunkowania ekonomiczne to jedyne czynniki determinujące wygląd ogrodzenia placu budowy. Założenie o tymczasowość instalacji oraz bierne społeczne przyzwolenie powodują, że w praktyce zupełnie pomija się społeczny wymiar ogrodzenia. Tymczasem percepcja postrzeganej przestrzeni ma istotny wpływ na ludzkie samopoczucie i zachowanie. Krajobraz jest źródłem wielu doznań, które wpływają na ludzkie reakcje. Złe doznania mogą wywoływać negatywne reakcje, skierowane przeciw miejscu, które te reakcje powoduje, a czasem także przeciwko innym ludziom [4].

Można wyróżnić kilka głównych cech ogrodzeń, które znacząco wpływają na sposób ich odbioru: wymiary ogrodzenia, jakość wykonania, struktura, materiał, kontekst otoczenia.

Długość ogrodzenia uwarunkowana jest wielkością i kształtem działki. W literaturze fachowej pojawiają się poglądy, że wysokość ogrodzenia placu budowy powinna wynosić, co najmniej 1,50 m. Decydując o wysokości ogrodzenia należy pamiętać, że wraz ze wzrostem wysokości zwiększa się siła negatywnego oddziaływania obiektu na obserwatora.

Siła ingerencji w krajobraz uzależniona jest również od jakości ogrodzenia, na którą wpływ mają solidność i estetyka wykonania. Ogrodzenie musi być na tyle solidnie wykonane, żeby zgodnie z prawnymi wymogami nie stwarzać zagrożenia dla bezpieczeństwa ludzi i zwierząt. Natomiast brak wymogów formalnych dotyczących estetyki wznoszonej instalacji pozostawia w tej kwestii swobodę wykonawcy. Dlatego w przestrzeni realnej można spotkać ogrodzenia wykonane teoretycznie w tej samej technologii i z tego samego materiału różniące się znacząco estetyką wykonania (Fot.2.).





Fot 1. Ogrodzenie terenu porzuconej budowy od 10 lat przy ulicy Świętokrzyskiej w dzielnicy Gdańsk - Łostowice.
Fot. B. Kotarska-Lewandowska 2010.

Dla subiektywnej oceny estetyki ogrodzenia nie bez znaczenie pozostaje rodzaj struktury, która może być pełna lub ażurowa. Ażurowe ogrodzenie umożliwia wydzielenie miejsca z przestrzeni, zabezpieczenie placu budowy i jednocześnie dzięki transparentności zapewnia obserwatorowi poczucie ciągłości przestrzeni (Fot.3.). Dodatkowo pozwala użytkownikom przestrzeni zaspokoić naturalną ciekawość i obserwować przebieg prac toczących się za płotem. Należy pamiętać, że pełna przegroda wprowadzając fizyczną oraz wizualną barierę może wywoływać negatywne emocje związane z utratą wolnej przestrzeni. Jednak o wyborze pełnej struktury ogrodzenia przesądzić mogą względy bezpieczeństwa (ochrona przed pyłem, światłem, niebezpiecznymi elementami przyległymi do ogrodzenia). W takim przypadku są również dostępne rozwiązania uwzględniające ludzką naturę, pozwalające na „legalny” wgląd na teren budowy w postaci: wizjerów, okienek lub ażurowych fragmentów ogrodzenia (Fot.4.).



Fot 2. Ogrodzenia placu budowy wykonane w tej samej technologii różniące się estetyką wykonania.
Fot. R. Okraszewska 2010



Fot 3. Ażurowa struktura ogrodzenia zabezpiecza plac budowy i jednocześnie pozostawia przechodniom wrażenie otwartej przestrzeni.

Fot. R. Okraszewska 2010

Fot 4. Zastosowana na fragmencie ogrodzenia zmiana struktury z pełnej na ażurową pozwala na śledzenie toczących się prac budowlanych.

Stawiając ogrodzenie, które ze względu na gabaryty czy strukturę wyjątkowo silnie ingeruje w krajobraz warto pamiętać o możliwościach kształtowania percepcji za pomocą doboru materiału. Nie tylko rodzaj ma znaczenie, narzędziem pozwalającym osiągnąć zamierzony efekt mogą być również kolor, faktura zastosowanego materiału czy rytm modułów systemowych. Jaskrawe barwy przykuwają uwagę, ale w połączeniu z ciekawą fakturą i/lub

materiałem oraz wysoką jakością wykonania mogą sprawiać, że ogrodzenie stanie się elementem wzbogacającym przestrzeń. Przykład z ul. Orzeszkowej w Gdańsku (Fot.5.) pokazuje, że metalowy płot w połączeniu z falującą na wietrze niebieską folią świetnie komponuje się z otaczającą zielenią i stanowi element wzbogacający szare sąsiedztwo kamienic.

Dobór materiału, struktury ogrodzenia powinien uwzględniać kontekst otoczenia. Inaczej będzie wyglądał płot działki pod lasem, a inaczej ogrodzenie działki w historycznej tkance miejskiej. W przestrzeni miejskiej można spotkać przykłady świadomego wznoszenia ogrodzeń na terenach zwartej, historycznej zabudowy. W Gdańsku działka przy ul. Szerokiej od lat otoczona jest metalowym płotem (Fot.6.), który nie stanowiłby atrakcyjnego przedpola dla kościoła św. Jana, gdyby nie umieszczona na nim galeria fotografii związanych z Gdańskiem. Przykład z Kolonii (Fot.7.) pokazuje, że ogrodzenie może pozwalać na jednoczesne korzystanie w pełni z walorów wnętrza urbanistycznego, śledzenie prac budowlanych oraz dzięki ustawionym tuż za ogrodzeniem tablicom może mieć charakter informacyjny.



Fot 5. Metalowe ogrodzenie z falującą niebieską folią wtapia się w otaczającą zielenią i stanowi barwny akcent w sąsiedztwie szarych kamienic.

Fot. R. Okraszewska 2010



Fot 6. Ogrodzenie placu budowy na obszarze Głównego Miasta przy ul. Szerokiej w Gdańsku. W tle Kościół św. Jana.

Podsumowanie

Ze względu na swoje gabaryty, ogrodzenie nawet niewielkiego placu budowy stanowi znaczący element architektury krajobrazu miasta. Jednocześnie ogrodzenie placu budowy jest pewnego rodzaju wizówką wykonawcy, z czego zdają sobie sprawę niektórzy deweloperzy (Fot.8.). Jednak ciągle można spotkać w przestrzeni miejskiej liczne przykłady negatywnego oddziaływania ogrodzenia placu budowy na otoczenie. Wydaje się, że podjęcie tematu estetyki ogrodzeń i zwrócenie uwagi na problem ich oddziaływania na samopoczucie i zachowanie ludzi może pozytywnie wpłynąć na jakość budowanych ogrodzeń w przyszłości i przyczynić się do poprawy wyglądu przestrzeni miejskiej. Być może, świadomy niesformalizowanych społecznych oczekiwań wykonawca mógłby niewielkim kosztem poprawić wygląd ogrodzenia i tym samym wpłynąć na pozytywny odbiór nie tylko ogrodzenia, ale także znajdującej się za nim inwestycji.





Fot 7. Ogrodzenie terenu prac rekonstrukcyjnych dzielnicy żydowskiej w centrum Kolonii.

Fot. B. Kotarska-Lewandowska 2010.

Fot 8. Ogrodzenie placu budowy z zamieszczonymi informacjami, wizualizacjami budowy oraz reklamami dewelopera.

Fot. R. Okraszewska 2010

PIŚMIENNICTWO

- [1] Prawo budowlane (Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 z późn. zm.)
- [2] Korzeniewski W.: Stosowanie prawa budowlanego. Poradnik, Polcen, Warszawa 2005
- [3] Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dn. 6 lutego 2003 w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych, rozdział: zagospodarowanie terenu budowy, paragraf 8
- [4] Wolski P.: O znaczeniu percepcji krajobrazu, [w:] Metody oceny środowiska przyrodniczego, Gea, nr 2, Wyd. WGiSR UW, Warszawa - Płock – Murzynowo 1992